

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ**

Затверджено рішенням
Вченої ради Інституту філології

Протокол №9 від 23 квітня 2012 р.
Голова Вченої ради
проф. Семенюк Г.Ф.

ПРОГРАМА

кандидатського екзамену

зі спеціальності 10.02.13 – мови народів

Азії, Африки, аборигенів Америки та Австралії

(перська мова)

Програма кандидатського іспиту зі спеціальності 10.02.13. "Мови народів Азії, Африки, аборигенів Америки та Австралії."// Упорядн. Бочарнікова А. М. К.: РВЦ "Київський університет", 2012. – 18 с.

Упорядник: к. філол. н. Бочарнікова А.М.

ЗМІСТ

- I. Історія мови.*
- II. Фонетика.*
- III. Лексикологія.*
- IV. Граматика.*
- V. Стилїстика.*
- VI. Теорія і практика перекладу.*

I. Історія мови

Індоєвропейська мовна сім'я. Генеалогічна класифікація індоєвропейських мов.

Іранські мови. Розподіл іранських мов за хронологічним та географічним критеріями. Північно-східні, північно-західні, південно-східні, південно-західні. Критерії віднесення мов до цих груп.

Давньоіранська мовна доба.

Авестійська мова – відомості про ареал її поширення, хронологічні рамки функціонування. Питання її походження та спільні риси з іншими іранськими мовами і діалектами. Писемність і граматична система авестійської мови. Походження писемності. Фонетичний склад мови. Діалекти. Структура Авести.

Етапи розвитку перської мови. Давньоперська мова епохи династії Ахеменідів. Система писемності, граматична побудова. Відмінності між давньоперською та авестійською мовами. Клинописні письмові пам'ятки.

Середньоіранська мовна доба.

Середньоперська мова (пехлеві). Походження нової системи писемності. Граматичні і лексичні особливості. Пам'ятки середньоперською мовою. Інші мови цієї доби.

Новоіранська мовна доба.

Мова дарі. Фонетичні й граматичні перетворення в новоперській мові від 4 ст. хіджри (початок активного укладання творів перською мовою) до теперішнього часу.

Фонетичні, лексичні, морфологічні та граматичні зміни, що відбулися у перській мові протягом її історичного розвитку. Перська мова класичної поезії. Історичні форми і часи дієслів. Порядок слів у реченні. Злитне написання прийменників з іншими частинами мови. Частка *مر*. Вживання післяйменника *را*. Інверсійні ізафетні словосполучення.

Литература:

Авеста в русских переводах (1861 – 1996) / И.В. Рак (сост., общ. ред., прим. и справ. раздел). – 2-е изд., испр. – СПб.: Нева, 1998. – 480 с.

Авеста: Избранные гимны / Пер. с авест. и коммент. И.М. Стеблин-Каменского. – Душанбе: Адиб, 1990 – 174 с.

Бархударов А. С. Развитие индоарийских языков и древнеиндийская культурная традиция / А. С. Бархударов; АН СССР, Ин-т языкознания. – М. : Наука, 1988. – 215 с.

Бертельс Е.Э. Отрывки из Авесты // Восток: Журнал литературы, науки и искусства. Книга 4. – М.,-Л., 1924. – С. 6-8.

Брагинский И.С. Из истории таджикской и персидской литератур: Избранные работы. – М.: Н., 1978. – С. 77-78.

Гамкрелидзе Т. В., Иванов В. В. Индоевропейский язык и индоевропейцы: Реконструкция и ист.-типол. анализ праязыка и протокультуры. [В 2-х ч.] / С предисл. Р. О. Якобсона – Тбилиси : Изд-во Тбил. ун-та, 1984.

Гаты Заратуштры / Пер. с авестийского, вступ. статьи, коммент. и прил. И.М. Стеблин-Каменского. – СПб.: Петербургское востоковедение. – 192 с.

Косериу Э. Синхрония, диахрония и история: Проблемы языкового изменения // Новое в лингвистике. – Выпуск 3. – М.: Прогресс, 1963. – С. 171-192.

Расторгуева В.С. Опыт историко-типологического исследования иранских языков. В 2-х т. – М.: Наука, 1975. Т 1. – 240 с., Т. 2. – 476 с.

Расторгуева В.С. Сравнительно-историческая грамматика западноиранских языков. Фонология. М.: Наука, 1990. – 248 с.

Расторгуева В.С. Среднеперсидский язык. – М.: Наука, 1966. – 160 с.

Расторгуева В.С., Эдельман Д.И. Этимологический словарь иранских языков. Т. 2. – М.: Издательская фирма "Восточная литература" РАН, 2003. – 502 с.

Соколов С.Н. Авестийский язык. – М.: Изд-во вост. лит., 1961 – 123 с.

Соколов С.Н. Язык Авесты. – Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1964 – 414 с.

Тищенко К.М. Іранські ізоглоси слов'янських мов // Східний світ. – 1994. – № 1-2. – С. 125-134.

Тищенко К.М. Мовні дарунки давніх сусідів: Від скіфів до хозарів // Урок української. – 2004. – № 5/6. – Вкладка. – 32 с.

Тищенко К.М. Мовні контакти: Свідки формування українців. – К.: Аквілон-Плюс, 2006. – 416 с.

Эдельман Д.И.; Климов Г.А. К истории иранского обозначения печи (тендира, танура) // Ирано-афразийские языковые контакты: Сб. ст. / Отв. ред. Г.Ш. Шарбатов. – М.: Наука, 1991. – С. 125-130.

Языки мира: Иранские языки. III Восточноиранские языки. М.: Индрик, 1999. – 343 с.

Farhange avestā. / E. Purdāvud. – Dar 4 j. – Tehrān: Asātir, 2001.

II. Фонетика.

Фонетика як наукова дисципліна.

Предмет фонетики. Фонетика і фонологія. Загальна фонетика. Історична (діахронічна) й описова (синхронічна) фонетика. Експериментальна фонетика.

Фонетична система перської мови. Фонемний склад сучасної перської мови.

Консонантизм. Характеристики і назви різних типів перських приголосних. Позначення на письмі додаткових характеристик звуків. Критерії класифікації приголосних.

Вокалізм у перській мові. Класифікація голосних. Дифтонги, їх види. Відмінності у вітчизняному та перському підході до позиціонування голосних у таблиці класифікації за рядом і піднесенням.

Фонетичні зміни: одзвінчення, оглушення. Зміна місця артикуляції.

Комбінаторні звукові зміни. Ефект коартикуляції. Акомодація, асиміляція, дисиміляція. Фонетичні явища: епентези, протези, метатези, дієрези.

Позиційні звукові зміни. Редукція.

Склади. Типи складів.

Наголос. Тональний компонент. Граматичні чинники: наголошені й ненаголошені морфеми. Функції наголосу в перській мові: відмінності від української. Омонімія з різницею в наголосі. Вплив наголосу на процеси редукції.

Синтагма. Довжина синтагм в перській мові.

Фраза. Відмінність між реченням і фразою. Предикація.

Поняття орфоепічної норми. Літературна вимова перської мови. Розмовний варіант мови. Фонетичні відмінності між нею та літературною мовою. Регіональні фонетичні особливості. Основні риси вимови у тегеранському, ширазькому, ісфаганському діалектах, а також у говірках Півночі, Північного Сходу та центральних останів Ірану.

Системи транскрипції, які вживаються для сучасної перської мови.

Інтонація у сучасній перській мові. Визначення інтонації. Темп мовлення. Інтонація різних типів речення. Інтонація у межах різних стилів мови.

Література:

Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. М.: Советская энциклопедия, 1969. – 607 с.

Пейсиков Л.С. Тегеранский диалект – М.: Издательство Института международных отношений, 1960. – 136 с.

Поляков К.И. Персидская фонетика (опыт системного исследования). – М.: Наука, 1988. – 313 с.

Поляков К.И. Теоретическая фонетика современного литературного персидского языка. Курс лекций. – М.: Наука, 1977.

Трубецкой Н.С. Основы фонологии. – М.: Наука, 1960.

Аванесов Р.И. Фонетика современного русского литературного языка. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1956. – 240 с.

Бондарко Л.В. Основы общей фонетики. – Л., 1983.

Бондарко Л.В. Фонетическое описание языка и фонологическое описание речи. – Л., 1981.

Гаприндашвили Ш.Г., Гиунашвили Дж.Ш. Фонетика персидского языка – Тбилиси: Мецниереба, 1964. – 228 с.

Гиунашвили Дж.Ш. Фонологическая структура литературного персидского языка / Автореф. дис. ... докт. филол. наук / Тбилисский государственный ун-т. – Тбилиси, 1966. – 30 с.

Гладкова Е.Л. Вокализм и ритмическая структура персидских слов (опыт экспериментального исследования) / Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.08; 10.02.22 / Московский государственный ун-т им. М.В. Ломоносова. – М., 1983 – 21 с.

Захарьин Б.А. Сегментные, субсегментные и суперсегментные единицы в фонологии // Вестник Московского ун-та. – Сер. 13: Востоковедение. – М., 1978. № 3.

Иванов В.Б. Акустические характеристики словесного ударения в персидском языке / Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.08 / Московский государственный ун-т. им. М.В. Ломоносова. – М., 1976. – 23 с.

Иванов В.Б. Вокализм и просодика в персидском языке и дари / Автореф. дис. ... докт. филол. наук: 10.02.08 / Московский государственный ун-т. им. М.В. Ломоносова – М., 1996. – 48 с.

Мамедова А.Б. Фонетическая природа и место словесного ударения в современном персидском языке (в свете экспериментальных данных): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.667 / Азербайджанский государственный ун-т им. С.М. Кирова. – Баку, 1972. – 46 с.

III. Лексикологія

Лексикологія як лінгвістична дисципліна.

Предмет, цілі, завдання лексикології та її зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами.

Різні аспекти вивчення словникового складу мови (структурний, функціональний, семантичний, когнітивний, прагматичний тощо).

Етимологічний аспект перської лексики. Питомо перська, індоєвропейська, ностратична лексика. Запозичена лексика. Найдавніші (доісламські) запозичення: давньосемітські, арамейські, індійські, ефіопські, грецькі, латинські. Арабізми: історія поширення, структурні й семантичні особливості. Гібридні арабо-перські лексичні утворення. Тюркізми. Європеїзми: запозичення з французької, російської, англійської мов. Інтернаціоналізми. Адаптація запозиченого слова до фонетичної та граматичної побудови перської мови. Запозичення з перської до інших мов.

Шляхи поповнення словникового складу мови. Діалектна лексика (перські діалекти). Калькування. Словотвір. Види словотвору в перській мові. Афіксація, напівафіксація, основоскладання, конверсія, лексикалізація словосполучень.

Стратифікація словникового складу сучасної перської мови. Загальноновживана та стилістично-маркована лексика. Нейтральна та емоційно забарвлена лексика. Неологізми і архаїзми.

Зміни у значеннях слів. Семантична структура слова. Основні типи лексичних значень слова. Лексикологічні категорії, які відображають семантичні особливості лексичних одиниць: моносемія і полісемія, загальне і спеціальне, абстрактне і конкретне, широке та вузьке (гіперонім і гіпонім), пряме та переносне значення лексичних одиниць в перській мові. Омонімія, синонімія, антонімія в сучасній перській мові.

Фразеологія. Види фразеологізмів. Ідіоми. Стійкі словосполучення. Прислів'я та приказки. Національно-культурна специфіка фразеологізмів.

Ономастика. Перські топоніми, антропоніми.

Лексикографія. Історія розвитку перської лексикографії. Історичні типи словників. Основні типи словників (тлумачні, двомовні, синонімічні, фразеологічні, етимологічні, спеціальні тощо). Сучасне становище перської лексикографії. Структура словникової статті. Помітки, приклади.

Література:

Баевский С.И. Ранняя персидская лексикография (XI-XV вв.). – М.: Наука, 1989. – 164 с.

Баранникова Л.И. К проблеме соотношения русского литературного языка и общенародного койне // Типы наддиалектных форм языка / Отв. ред. М.М. Гухман. – М.: Наука, 1981. – С. 97-119.

Бережан С.Г. Семантическая эквивалентность лексических единиц. – Кишинёв: Штиинца, 1973. – 372 с.

Берков В.П. Вопросы двуязычной лексикографии. – Л.: Издательство Ленинградского государственного ун-та им. А.А. Жданова, 1973. – 191 с.

Берков В.П. Двуязычная лексикография: Учебник. – 2-е издание, переработанное и дополненное. М.: Астрель; АСТ; Транзиткнига, 2004. – 236 с.

Васильев Л.М. Современная лингвистическая семантика. – М.: Высшая школа, 1990. – 176 с.

Веретенников А.А. Очерки глагольной фразеологии персидского языка. – М.: Наука, 1993. – 155 с.

Виноградов В.В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины // Избранные труды: Лексикология и лексикография. – М.: Наука, 1977. – С. 118-139.

Головащук С.І. Перекладні словники і принципи їх укладання: На лексичному матеріалі російської та української мов. – К.: Наукова думка, 1976. – 247 с.

Дубичинский В.В. Теоретическая и практическая лексикография. – Вена; Харьков, 1998. – 156 с.

Еремина К.Н. К проблеме языковых контактов: Европеизмы в современном персидском языке. – М.: Наука, 1980. – 77 с.

Комлев Н.Г. Слово в речи: Денотативные аспекты. – М.: Издательство Московского государственного ун-та, 1992. – 216 с.

Кузнецов А.М. Структурно-семантические параметры в лексике. – М.: Наука, 1980. – 160 с.

Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология. – К.: Знання, 2004. – 326 с.

Медникова Э.М. Значение слова и методы его описания. – М.: Высшая школа, 1974. – 201 с.

Пейсиков Л.С. Лексикология современного персидского языка. – М.: Изд-во Московского государственного ун-та им. М.В. Ломоносова, 1975. – 206 с.

Пейсиков Л.С. Тегеранский диалект. – М.: Издательство Института международных отношений, 1960. – 136 с.

Рубинчик Ю.А. Лексикография персидского языка. – М.: Наука, 1991. – 224 с.

Рубинчик Ю.А. Основы фразеологии персидского языка. – М.: Наука, 1981. – 275 с.

Тищенко К.М. Іранські ізоглоси слов'янських мов // Східний світ. – 1994. – № 1-2. – С. 125-134.

Тищенко К.М. Мовні дарунки давніх сусідів: Від скіфів до хозарів // Урок української. – 2004. – № 5/6. – Вкладка. – 32 с.

Тищенко К.М. Мовні контакти: Свідки формування українців. – К.: Аквілон-Плюс, 2006. – 416 с.

IV. Граматика

Характерні особливості граматичної будови сучасної перської мови.

Грамати́ка як розділ лінгвістики. Історична та описова грамати́ка. Поняття граматичної системи, парадигми, граматичної категорії. Основні одиниці граматичного рівня: морфема, словоформа, словосполучення, речення, текст. Граматична форма і граматичне значення слова.

Морфологія.

Основні поняття морфології. Поняття морфеми і аломорфа (варіанта морфеми). Різниця між формотворенням і словотворенням. Засоби утворення граматичних форм в сучасній перській мові. Класифікація частин мови.

Іменник. Іменники в сучасній перській мові. Передача значення роду за умов відсутності в мові відповідної граматичної категорії. Категорія числа. Питомо перські суфікси множини. Арабські суфікси правильної множини. Арабська „ламана" множина. Подвійна множина. Двоїна. Засоби вираження основних значень відмінків української мови граматичними засобами перської мови. Клична форма.

Прикметник. Прикметники в сучасній перській мові. Морфологічна категорія ступенів порівняння прикметників. Якісні, відносні, присвійні прикметники. Субстантивація прикметників. Види прикметників за іранською класифікацією.

Числівник. Кількісні й порядкові числівники перської мови.

Дієслово. Парадигма дієслова в сучасній перській мові. Граматичні категорії дієслів. Категорія способу. Категорія часу. Категорія особи. Категорія стану. Дієслова дії, стану, відносні дієслова. Перехідні і неперехідні дієслова. Безособові форми дієслова. Інфінітив. Минулі часи: простий минулий, минулий тривалий, минулий аорист, давноминулий, минулий конкретний, перфект. Гібридні минулі часи: ماضى ابعد، ماضى نقلى مستمر. Теперішньо-майбутній час. Аорист. Теперішній конкретний час. Майбутній категоричний. Наказова форма дієслів. Утворення та вжиток цих часових форм.

Дієприкметник. Дієприкметники активного та пасивного стану.

Займенник. Основні категорії займенників перської мови. Класифікація займенників за перською лінгвістичною традицією.

Прислівник. Особливості функціонування прислівників у перській мові. Іранська класифікація прислівників.

Службові частини мови. Класифікація, функції службових частин мови.

Функції післяйменника „ра" в перській мові. Характеристика часток перської мови.

Синтаксис.

Основні одиниці синтаксису. Речення і словосполучення. Синтаксична структура речення мови. Предикація. Функція суб'єкта дії і поняття "граматичного підмета" в перській мові. Другорядні члени речення. Типи зв'язку слів у реченні. Ізафетні словосполучення в перській мові. Класифікація речень за комунікативною метою висловлювання (розповідне, питальне, спонукальне). Структурні типи речень. Речення поширене й непоширене, односкладне й двоскладне, повне й неповне. Безособові речення.

Складне речення. Складносурядні та складнопідрядні речення. Слова-речення (шебхе джомле). Пряма і непряма мова. Риторичні запитання.

Перська класифікація членів речення (включно з відсутніми в українській лінгвістиці категоріями *متنم*، *بدل* і т.д.).

Література:

Баранов Е.А. Согласование главных членов предложения в числе (на материале персидского языка в сопоставлении с русским) / Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.20 / Московский государственный ун-т им. М.В. Ломоносова. – М., 1999. – 18 с.

Вахидов А.А. Причастия в персидском языке: Функционально-грамматический анализ / Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.22 / Московский государственный ун-т им. М.В. Ломоносова. – М., 1990 – 16 с.

Мадоян В.В. Вопросы лексикологии и грамматики. – М.: Ин-т русского языка им. В.В. Виноградова РАН, 2000. – 82 с.

Овчинникова И.К. Основные русско-персидские соответствия // Русско-персидский словарь: 36000 слов / Под ред. А. Асадуллаева и Л.С. Пейсикова. – Издание 4-е. – Мешхед: Джаведане херад, 2002. – С. 1059-1091.

Овчинникова И.К., Мамед-заде А.К. Учебник персидского языка / Овчинникова Ирина Константиновна, Мамед-заде Ахмед Кермиович. – К.: Феникс, 1999. – 450 с.

Тищенко К.М. Лекції з лінгвістики для сходознавців / Тищенко Костянтин Миколайович. – К.: Редакційно-видавничий центр «Київський ун-т», 1998. – 40 с.

- انوری، حسن؛ احمدی گیوی حسن(1998)، دستور زبان فارسی، ویرایش دوم، چاپ شانزدهم، انتشارات فاطمی، تهران؛ 384 ص.
- باطنی، محمدرضا (2001)، توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی، مؤسسه انتشارات امیر کبیر، تهران؛ 195 ص.
- پورجوادی، نصرالله (1996)، در باره زبان فارسی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران.
- خانلری، پرویز ناتل (1998)، دستور زبان فارسی، انتشارات توس، تهران.
- طباطبائی، علا الدین (2003)، اسم و صفت مرکب در زبان فارسی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران.

V. *Стилїстика*

Предмет лінгвостилїстики.

Лінгвістична стилїстика та літературознавча стилїстика. Поняття "стиль" і "функціональний стиль". Основні поняття сучасної стилїстики: категорія норми, категорія стилю, категорія стилїстичного забарвлення. Стилїстика мови і мовлення. Зв'язок стилїстики з іншими дисциплїнами.

Функціональні стилі перської мови. Офіційно-діловий стиль: лексичні й граматичні особливості. Складні синтаксичні конструкції у друкованих текстах. Особливості розмовного варіанту офіційно-ділового стилю: мова переговорів,

промов, інтерв'ю посадовців і т.п. Конфесійний підстиль: лексико-граматичні особливості релігійних текстів та промов представників духовенства. Мовна інтерференція (арабська мова). Метафоричність і символічність.

Мова іранських ЗМІ.

Розмовно-побутовий стиль. Основні особливості: спрощення граматичної структури, речення з пропущеними членами, мовні кліше, ідіоми. "Занижена" лексика перської мови. Просторічні відповідники до стилістично нейтральних слів.

Науковий стиль: основні особливості. Специфіка його функціонування в Ірані. Термінологіка у текстах наукового стилю. Термінофонд та мовний пуризм.

Стилістично-функціональна диференціація словникового складу перської мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Літературно-книжна і розмовна лексика. Стилістичні синоніми. Метафоризація, порівняння, гіпербола. Стилістичне використання фразеологізмів.

Іранська традиція вивчення стилістики перської мови. Періодизація у художньому стилі перської мови. Хронологічні межі та визначальні особливості Хорасанського, Іракського, Індійського стилів, стилю Базгяшт та новітнього стилю.

Література:

Бельчиков Ю.А. Литературное просторечие и норма // Литературная норма в лексике и фразеологии / Ответственный редактор Л.И. Скворцов, Б.С. Шварцкопф. – М.: Наука, 1983. – С. 37-46.

Будагов Р.А. Литературные языки и языковые стили. – М.: Высшая школа, 1967. – 375 с.

Виноградов В.В. Проблемы литературных языков и закономерностей их образования и развития. – М.: Наука, 1967. – 134 с.

Дегтерева Т.А. Становление норм литературного языка. – М.: Издательство при Академии общественных наук при ЦК КПСС, 1963. – 184 с.

Миллер А.А. Стилистически сниженная лексика и её отражение в двуязычных словарях: Автореф. дис. ... канд. филол. наук / Казахский государственный ун-т им. С.М. Кирова. – Алма-Ата, 1972. – 38 с.

Миронов С.А. Полудиалект и обиходно-разговорный язык как разновидности наддиалектных форм речи. // Типы наддиалектных форм языка / Отв. ред. М.М. Гухман. – М.: Наука, 1981. – С. 79-97.

Пейсиков Л.С. Тегеранский диалект. – М.: Издательство Института международных отношений, 1960. – 136 с.

Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – К.: Наукова думка, – 1976. – 288 с.

Петрищева Е.Ф. Стилистически окрашенная лексика русского языка. – М.: Наука, 1984. – 222 с.

Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови: Навчальний посібник для студентів філологічних факультетів вузів України. – Тернопіль: Видавництво Тернопільського державного педагогічного ін-ту, 1997. – 96 с.

هزار سال شعر فارسی (1997)؛ چاپ ششم، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، تهران.

VI. Теорія і практика перекладу

Визначення перекладу. Перекладознавство як наука. Зв'язок з іншими науковими дисциплінами.

Загальномовознавчі проблеми перекладу. Лінгвосеміотичні, соціокультурні та прагматичні аспекти перекладу.

Види перекладу: буквальний, вільний, послідовний. Послідовний та синхронний переклад.

Методи перекладу, моделі перекладу.

Особливості усного та письмового персько-українського перекладу. Стилїстика усного перекладу.

Лексичні проблеми персько-українського перекладу. Відмінності у сполучуваності слів української й перської мов. Шляхи передачі безеквівалентної лексики (транскрипція, транслітерація, переклад через загальнородове визначення, через пояснення, переклад із наведенням додаткової дефініції).

Передача різних компонентів значення слова.

Види перекладацьких трансформацій. Лексичні, граматичні, лексико-граматичні трансформації.

Стилістика письмового перекладу. Типологія текстів. Особливості перекладу спеціалізованих текстів. Переклад наукової літератури. Технічний переклад. Переклад повідомлень засобів масової інформації. Переклад художньої літератури. Проблематика поетичного перекладу.

Особливості українсько-перського перекладу. Передача значень концептів української культури засобами перської мови.

Граматичні проблеми перекладу. Відповідність дієслівних форм перської й української мов. Компенсація меншої кількості дієслівних часів в українській мові такими засобами, як категорія виду і способу дієслова, а також прийменниками. Труднощі перекладу, пов'язані з відсутністю у перській мові категорії роду іменників та займенників (напр., переклад слів на зразок *دلبر، جانان، او* та ін. у суфійській поезії).

Література:

Бережан С.Г. Семантическая эквивалентность лексических единиц. – Кишинёв: Штиинца, 1973. – 372 с.

Бочарнікова А.М. Безеквівалентні лексичні одиниці в перекладній перській лексикографії / Сходознавство. – К., 2010. – Вип. 51. – С. 3-9.

Бочарнікова А.М. Відмінності у сполучуваності слів перської та української мов / Мовні і концептуальні картини світу: Збірка статей. – К., 2010. – Вип. 30. – С. 294-298.

Бочарнікова А.М. Часткові еквіваленти в перекладних перських словниках / *Studia Linguistica: Збірник наукових праць до 80-річного ювілею професора Никітіної Фіонілли Олексіївни.* – К., 2010. – Вип. 4. – С. 305-310.

Восканян Г.А. Русско-персидский словарь. – Тегеран: Нашре бешарат, 1993. – 829 с.

Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.

Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – М.: Медунар. отношения, 1980. – 167 с.

Комиссаров В.Н. Слово о переводе: Очерк лингвистического учения о переводе. – М.: Медунар. отношения, 1973. – 215 с.

Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Курс лекций. – М.: ЭТС, 2000. – 192 с.

Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Пособие для ин-тов и фак-тов иностранных языков. – М.: Высшая школа, 1990. – 250 с.

Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода. – М.: Московский лицей, 1996.

Миньяр-Белоручев Р. К. Записи в последовательном переводе: Учеб. пособие для вузов и фак. иностр. яз. – М. : Стелла, 1997. – 173 с.

Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : ЧНУЗ "Моск. лицей", 1996. – 207 с.

Русско-персидский словарь: 36000 слов. Сост. И.К. Овчинникова, Г.А. Фуругян, Ш.М. Бади. Под ред. А. Асадуллаева и Л.С. Пейсикова. – Изд. 4-е. – Мешхед: Джаведане херад, 2002. – 1091 с.

Персидско-русский словарь: В 2-х т.: Свыше 60 000 слов / Под ред. Ю.А. Рубинчика. / Изд. 2-е, стереотипн. – М.: Русский язык, 1983. – Т. 1. – 800 с.; Т. 2. – 864 с.

Овчинникова И.К. Основные русско-персидские соответствия // Русско-персидский словарь: 36000 слов / Под ред. А. Асадуллаева и Л.С. Пейсикова. – Издание 4-е. – Мешхед: Джаведане херад, 2002. – С. 1059-1091.

Основи перекладознавства: навч. посібник / За ред. А.Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2008. – 312 с.

Українсько-перський словник. Укл. Х.Р. Салімі, В.А. Храновський, О.В. Мазепова, А.М. Бочарнікова. – К.: Кондор, 2006. – 372 с.

Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): Для институтов и факультетов иностранных языков / Федоров Андрей Венедиктович. – 5-е издание. – СПб.: Филологический факультет Санкт-Петербургского государственного университета; М.: Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 415 с.

Текст и перевод / [В. Н. Комиссаров, Л. А. Черняховская, Л. К. Латышев и др.]; Отв. ред. А. Д. Швейцер; АН СССР, Ин-т языкознания. – М.: Наука, 1988. – 164 с.

علی احمدی، علیرضا (1996)، واژه نامه مدیریت و مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران